Súd:	Okresný súd Levice
Spisová značka:	10P/170/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	4322203952
Dátum vydania rozhodnutia:	16. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Jana Kosorínová
ECLI:	ECLI:SK:OSLV:2023:4322203952.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci v čase začatia konania maloletého U. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., A.K. XXX/XX (výživou oprávnená osoba), v konaní zastúpený splnomocnenou zástupkyňou V. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., A. XXX/XX, proti výživou povinnej osobe Y. S., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., K.. V. XXXX/XX, o zvýšenie výživného, takto

r o z h o d o l :

I. Výživou povinná osoba Y. S., nar. XX.XX.XXXX je p o v i n n á prispievať na výživu oprávnenej osoby: U. S., nar. XX.XX.XXXX zvýšeným výživným zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 170,- eur mesačne vždy do 15-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred k jej rukám počnúc dňom 24.10.2022.

II. Zaostalé výživné za obdobie od 24.10.2022 do 16.02.2023 vo výške 422,54 eur je výživou povinná osoba p o v i n n á zaplatiť výživou oprávnenej osobe do 90-tich dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

III. Vo zvyšnej sa návrh na zvýšenie výživného z a m i e t a .

IV. Návrh výživou povinnej osoby na zníženie výživného sa z a m i e t a .

V. Týmto dochádza k z m e n e rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 18.10.2016, č. k. 10P/5/2016-294 vo výroku o výživnom.

VI. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 24.10.2022 matka, v tom čase maloletého U., doručila súdu návrh na zvýšenie výživného zo sumy 70,- eur na sumu 280,- eur mesačne od 24.10.2022. Po dovŕšení plnoletosti (XX.XX.XXXX) plnoleté dieťa splnomocnilo matku na zastupovanie v predmetnom konaní, pričom zotrvalo na návrhu v rozsahu, ako bol súdu doručený. V návrhu, ako i na pojednávaní, splnomocnená zástupkyňa výživou oprávnenej osoby poukázala na zmenu pomerov, keď výživou oprávnená osoba už navštevuje stretnú školu, je ubytovaná na

internáte, dostáva od nej vreckové, navštevuje posilňovňu. Uviedla, že syn prestal otca navštevovať z dôvodu, že sa degradujúco vyjadroval o ženách, aj ohľadne nej ako matky. Syn sa za otca hanbí, keďže chodí neupravený. Okrem bežného výživného, sa otec iným spôsobom na výžive syna nepodieľa.

2. Výživou povinná osoba (ďalej len „otec“) so zvýšením výživného nesúhlasil. V písomnom vyjadrení, ako i na pojednávaní poukázal na to, že je nezamestnaný. V minulosti chodili so synom rybárčiť, ale syn naďalej o to nemal záujem. Po rozvode zaplatil dcére vodičský kurz, synovi kúpil bubnový

set. Zo strany detí necítil žiadnu vďačnosť, len on sa im ozýval. Na vzťahu sa však nič nezlepšilo. Matka detí robila zákerne všetko preto, aby s ním deti nemali dobrý vzťah. Tak zaviedol spravodlivý systém. Môžu získať financie za každú správu, ktorú mu napíšu 0,50 eur, za návštevu 2,- eurá. Len za správy by mohli mať mesačne 15,- eur, za návštevu ďalšie peniaze, maximum 75,- eur mesačne. Nerozumie, prečo matka začala teraz „riešiť" výživné súdnou cestou, keď synovi už všetko zakúpila, doteraz vedela platiť a už aj ich dcéra zarába. Ak syna nie je schopná živiť, nech príde bývať k nemu. Celé toto konanie ho akurát ponížilo ako človeka, ktorý neklame, nevyvádza a chce byť otcom. Cíti sa otcom len na papieri, nie v skutočnosti. Myslí si, že syn by mal mať aj nejakú úctu a nejako sa chovať. Nepracuje, keďže stratil motiváciu. Odcudzuje sa od ľudí, nechodí do spoločnosti, nezdraví. Je pravdou, že sa oblieka ako bezdomovec, keďže nechce, aby sa s ním ľudia stýkali. Nikdy sa však o ženách negatívne nevyjadroval. Naposledy pracoval v r. 2019. Mal však haváriu v Anglicku, potom prišiel COVID, necítil sa duševne dobre. Zavolal aj na Linku duševnej pomoci, kde mu povedali, že si musí oddýchnuť. Žiadneho psychológa nevyhľadal, nevie na čo by to bolo dobré. Keď chodil na kamióne, mal príjem okolo 2 000,- eur. Je síce v evidencii nezamestnaných, prácu si nehľadá, len pre úrad nosí potvrdenia. Ľudia ho nezaujímajú a nevie si predstaviť, ako by pracoval 8 hodín. Mohol by ísť pracovať na „jašterku" (vysokozdvižný vozík), ale musel by sa zúčastňovať pohovorov. Je vyučený ekonóm. V minulosti pracoval 20 rokov ako manažér. Svoje náklady, ako aj výživné, uhrádzal z úspor, potom si peniaze požičiaval. Žiadal výživné znížiť na sumu 40,- eur mesačne, keďže je hlboko v mínuse, nemá príjem (čl. 104). V písomnom vyjadrení sa podrobne zaoberal vzťahom svojich detí k jeho osobe po rozvode manželstva. Dňa 16.02.2023 súd rozhodol v jeho neprítomnosti, keď termín pojednávania bral na vedomie, neúčasť neospravedlnil.

3. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Vyživovacia povinnosť otca, k v tom čase maloletému synovi, bola určená rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 18.10.2016 č. k. 10P/5/2016-294, ktorým rozsudkom súd manželstvo rodičov dieťaťa rozviedol. Na čas po rozvode zveril v tom čase maloletého U. a maloletú N. do osobnej starostlivosti matke a zo strany otca určil výživné pre U. vo výške 70,- eur a N. 100,- eur mesačne. Pri určení výživného súd zohľadnil, že matka dieťaťa je SZČO, pričom za r. 2015 dosiahla zo živnosti príjem 28 403,32 eur, výdavky 23 424,04 eur, základ dane 4 979,25 eur. Podľa jej vyjadrenia jej mesačný príjem predstavoval 800,- eur. S deťmi bývali v podnájme, za ktorý uhrádzala 400,- eur mesačne vrátane energií. Poberala rodinné prídavky vo výške 47,04 eur. Bola výlučnou vlastníčkou rodinného domu, ktorý nadobudla darovaním od svojej starej matky, ktorá v predmetnej nehnuteľnosti mala zriadené vecné bremeno - právo doživotného užívania. Otec bol nezamestnaný, nakoľko posledný pracovný pomer bol s ním ukončený v skúšobnej dobe k 30.06.2016 spoločnosťou Duvenbeck Slovensko s.r.o.. Súd pri určení výživného vychádzal z príjmu, ktorý dosahoval u tohto zamestnávateľa vo výške 1 075,83 eur (mesačne netto mzda 310,83 eur a cestovné náhrady 765,- eur). V tom čase otec podľa vlastného tvrdenia žil z úspor, ktorých výška k 05.10.2016 presahovala 8 648,15 eur. Rodičia boli bezpodieloví spoluvlastníci bytu, v ktorom býval otec sám. Mesačne uhrádzal preddavky spojené

s užívaním bytu 118,42 eur, SIPO 15,59 eur, káblovú TV 9,99 eur, elektrinu 20,- eur, internet 14,52 eur. Rodičia mali tiež vyživovaciu povinnosť, k v tom čase, maloletej dcére N., nar. XX.XX.XXXX.
3.1. Výživou oprávnená osoba (plnoleté dieťa) navštevovala 6. ročník základnej školy. Poplatok v školskej jedálni predstavoval 20,- eur mesačne. Aktívne sa venovala hokeju, kde ročný poplatok bol 360,- eur. V súvislosti so zdravotným stavom žiadne zvýšené náklady neboli.

3.2. V súčasnosti výživou oprávnená osoba je študentom 3. ročníka SOŠ strojníckej v Komárne. Mesačný poplatok za internát je 30,- eur, za celodenné stravovanie 80,- eur. Ročný poplatok za ZRPŠ predstavuje 30,- eur, pracovné ošatenie, obuv 100,- eur. Matka dieťaťu mesačne poskytuje vreckové 100,- eur a dobíja kredit na telefón 16,- eur. Venuje sa posilňovaniu.

3.3. Matka výživou oprávnenej osoby je naďalej SZČO. Za r. 2021 dosiahla príjem zo živnosti 48 419,52 eur, výdavky 39 574,20 eur, základ dane 8 845,32 eur. Podľa daňového priznania jej priemerný čistý mesačný príjem predstavuje 737,11 eur. Podľa udania matky na pojednávaní jej príjem sa pohybuje v rozmedzí 1 500 - 2 000,- eur mesačne. Je vlastníčkou rodinného domu, v ktorom býva. Mesačne uhrádza plyn 130,- eur, vodu 30,- eur, elektrinu 122,- eur, internet 28,- eur, svoj mobil okolo 71,88 eur, netflix 11,99 eur, freesat 10,- eur, hypoúver 279,04 eur, poistenie úveru 20,53 eur. Ročne uhrádza poistenie nehnuteľnosti 122,89 eur, daň z nehnuteľnosti 103,74 eur, komunálny odpad 119,90 eur a polročne

životné poistenie 76,08 eur. V súvislosti s nehnuteľnosťou, ktorú nadobudla darovaním uhrádza mesačne plyn 55,- eur, vodu 2,59 eur, elektrinu 25,- eur. Ročne uhrádza poistenie nehnuteľnosti 30,78 eur, daň z nehnuteľnosti 28,68 eur, odpad 15,- eur. Nakoľko jej stará matka je trvalo umiestnená v DSS, mesačne na pobyt zariadeniu prispieva sumou 380,95 eur.

3.4. Otec je nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 10.12.2019. Naposledy pracoval v spoločnosti Stobart Automotive CZ s.r.o. (od 16.09.2019 do 10.12.2019). Pracovný pomer ukončil v skúšobnej dobe na vlastnú žiadosť. Podľa jeho udania v tomto zamestnaní dosahoval i s cestovnými náhradami čistý mesačný príjem 1 500 - 2 000,- eur. Z výpisu z účtu (čl. 121-125) vyplýva, že mu od tohto zamestnávateľa na účet bolo v októbri 2019 vyplatených 1 266,- eur, v novembri 2019 2 708,- eur, v decembri 2 216,- eur a v januári 2020 427,- eur. Mesačne uhrádza podľa výpisu z účtu preddavky spojené s užívaním bytu 178,- eur, elektrinu 20,50 eur, internet 9,38 eur, satelit 20,- eur, mobil 30,- eur, RTVS 4,64 eur, splátky úveru 58,50 eur. Je výlučným vlastníkom bytu, v ktorom býva (do výlučného vlastníctva ho nadobudol dohodou o vyporiadaní BSM v r. 2017). V priebehu roka 2022 ako vyplýva z výpisu z účtu (čl. 29-37) bol dňa 08.02.2022 vložený vklad v hotovosti 3 000,- eur a dňa 13.05.2022 prijatá platba od poisťovne Allianz 3 187,21 eur.

3.5. Rodičia inú vyživovaciu povinnosť nemajú, nakoľko ich plnoletá dcéra si založila živnosť.
4. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

5. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

6. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

7. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

8. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

9. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

10. Podľa § 77 ods. 1 veta prvá Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje.

11. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

12. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

13. Z výkladu ustanovenia § 78 Zákona o rodine vyplýva, že musí ísť o podstatnú zmenu pomerov na strane rodičov alebo detí, ktorá sa výrazne prejaví v pomeroch účastníkov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Až v prípade, že má súd preukázanú zmenu pomerov, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

14. Súd poukazuje na to, že povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich riadneho náležitého telesného a duševného vývoja, za ktorým účelom má povinnosť každý z rodičov vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaobstaral prostriedky pre svoje deti.

15. Účelom výživného je uhrádzanie nie len priebežne sa vyskytujúcich bežných potrieb dieťaťa, ale všetkých potrieb prospešných k jeho všestrannému vývoju. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti k deťom musí mať súd na zreteli, že zaistenie tejto výživy sa týka nie len výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoju záujmov a záľub, príp. prípravu na povolanie.

16. Základnými pravidlami pri určovaní výšky výživného sú jednak odôvodnené potreby oprávneného, ako i schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Oprávnené potreby

nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie - potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými či kultúrnymi. Závisia najmä od veku, zdravotného stavu dieťaťa. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ktoré dosahuje v čase súdneho konania, ale aj na potencionálne príjmy, teda nie len to čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a pod. Skúma tiež majetkové pomery, ktoré posudzuje komplexne, okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné, zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred stratou zamestnania, ak sa preukáže, že sa povinný vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku.

17. Pojem výživné znamená zabezpečovanie a úhradu osobných potrieb medzi osobami, ktoré majú k sebe príbuzenský alebo iný rodinný vzťah. Pojmovými znakmi výživného je majetková hodnota, ktorá má vyhranený účel (úhrada osobných potrieb), a že jej základom a vlastným dôvodom existencie je určitý osobný, rodinný vzťah medzi oprávneným a povinným. V rámci úpravy výživného sa zákon usiluje zaistiť i pre poruchové prípady plnenie výživného pravidelne, riadne a v rozsahu, ktorý zodpovedá jeho funkcii v rodine. Nárok na výživné a vyživovacia povinnosť sú založené priamo v zákone. To znamená, že k vzniku vyživovacej povinnosti postačí, aby tu existovali podmienky, ktoré zákon stanoví bez toho, aby k tomu museli pristúpiť akékoľvek ďalšie právne skutočnosti. Výživné, i keď je samostatným nárokom, má úzky vzťah k iným inštitútom rodinného práva. Z povahy výživného ako zákonného nároku vyplýva i to, že zákon záväzne upravuje i jeho rozsah. Vzhľadom k mnohotvárnosti konkrétnych prípadov sa pri jeho určovaní kladie dôraz na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti a možnosti povinného. Pre rozsudok je rozhodný stav, ktorý tu je v dobe jeho vyhlásenia.

17. Rozhodnutie o výživnom nie je nemenným rozhodnutím. Priznané výživné možno v súlade s § 78 ods. 1 Zákona o rodine zmeniť v prípade, ak sa zmenia pomery. Citované zákonné ustanovenie vychádza z predpokladu, že výživné sa vždy určuje podľa stavu, ktorý existuje v čase, keď súd rozhoduje o výživnom. Plynutím času môže však nastať zmena pomerov tak na strane výživou oprávnenej osoby (dieťaťa), napr. v dôsledku pribúdajúceho veku, nárastom odôvodnených potrieb, nákladov na štúdium, ako i na strane výživou povinných osôb (rodičov), napr. zmenou ich príjmu, zmenou počtu vyživovacích povinností.
18. V čase začatia konania bola výživou oprávnená osoba maloletá, preto v súlade s § 31 ods. 1 Zákona o rodine bola v konaní zastúpená matkou. Zákonné zastúpenie dieťaťa rodičom končí dosiahnutím plnoletosti dieťaťa, ktoré nadobúda v plnom rozsahu procesnú spôsobilosť - spôsobilosť samostatne konať pred súdom.
19. V prejednávanej veci mal súd preukázané, že od ostatnej úpravy výživného ubehlo šesť rokov, za ktoré obdobie sa podstatným spôsobom zmenili pomery tak na strane výživou oprávnenej osoby, ako i na strane rodičov. Plynutím času U. fyzicky vyspel, zvýšili sa náklady na jeho stravovanie, ošatenie, hygienické pomery, športové i kultúrne vyžitie. V súčasnosti sa štúdiom pripravuje na svoje budúce povolanie na strednej škole mimo miesta bydliska. V tejto súvislosti má zvýšené náklady s poplatkami za ubytovanie na internáte, stravným, pomôckami do školy, pracovným ošatením a obuvou. Jednoznačne došlo k nárastu nákladov na zabezpečovanie jeho odôvodnených potrieb v porovnaní s rokom 2016, keď bol žiakom 6. ročníka základnej školy. Vyživovacia povinnosť rodičov k nemu stále trvá. S poukazom na vyššie uvedené súd vzhliadol potrebu zvýšiť zo strany otca výživné na sumu 170,- eur. Prihliadnuc na

skutočnosť, že i matka je schopná v rovnakej výške si plniť vyživovaciu povinnosť. Pri zvýšení výživného súd nevychádzal zo skutočnosti, že otec je nezamestnaný, vedený v evidencii nezamestnaných, keď posledný pracovný pomer ukončil

sám, nepreukázal aktívne hľadanie si zamestnania, ani skutočnosť, že by mu v pracovnej činnosti bránili objektívne príčiny (napr. nepriaznivý zdravotný stav). Naopak otec sám uviedol, že nemá záujem pracovať, zúčastňovať sa pracovných pohovorov, keďže stratil motiváciu a hľadanie si zamestnania preukazuje pre potreby svojej evidencie na úrade práce len formálne. Počínanie otca súd vyhodnotil ako vzdanie sa zamestnania bez dôležitého dôvodu. Z totožného dôvodu súd výrokom IV. rozsudku jeho návrh na zníženie výživného ako nedôvodný zamietol. Je povinnosťou otca zabezpečiť si príjem za účelom plnenia si zákonnej vyživovacej povinnosti. Pri zvýšení výživného súd prihliadol i na to, že príjem matky sa oproti stavu v čase ostatného rozhodnutia zvýšil podstatným spôsobom, teda i ona je v súčasnosti schopná na výžive syna sa podieľať vo zvýšenej miere. V konečnom dôsledku súd vzal do úvahy i skutočnosť, že rodičom ubudla vyživovacia povinnosť k plnoletej dcére N..
20. Vo zvyšnej časti (presahujúcej 170,- eur) súd návrh zamietol majúc za to, že suma 400,- eur (výživné zo strany každého rodiča po 170,- eur + rodinné prídavky 60,- eur) je pre študenta strednej školy, s poukazom na jeho odôvodnené potreby, postačujúca a rešpektuje zásadu zakotvenú v Zákone o rodine, v zmysle ktorej má dieťa právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov. A je primeraná i možnostiam a schopnostiam rodičov.
21. V súlade s § 77 ods. 1 Zákona o rodine, výživné súd zvýšil odo dňa začatia súdneho konania, t. j. 24.10.2022. Nakoľko otec na výživu syna od tohto obdobia neprispel nad rámec určeného výživného, vznikla mu na výživnom zaostalosť vo výške 422,54 eur (mal zaplatiť alikvotnú časť za október 170,- eur : 31 dní = 5,48 eur x 7 dní + 4 mesiace x 170,- eur, t. j. 718,36 eur; zaplatil alikvotnú časť za október 70,- eur : 31 dní + 4 mesiace x 70,- eur, t. j. 295,82 eur), ktorú je povinný zaplatiť k rukám výživou oprávnenej osoby do 90 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

22. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od
doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).
Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).
Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).